



Europeiska
unionens råd

Bryssel den 26 juni 2018
(OR. en)

10555/18

ELARG 41
COWEB 102

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	10374/18
Ärende:	UTVIDGNINGEN OCH STABILISERINGS- OCH ASSOCIERINGSPROCESSEN – Rådets slutsatser

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen, som antogs av rådet den 26 juni 2018.

ALLMÄNNA RÅDET**RÅDETS SLUTSATSER OM UTVIDGNINGEN OCH STABILISERINGS-
OCH ASSOCIERINGSPROCESSEN**

1. Rådet noterar meddelandet från kommissionen av den 17 april 2018 om EU:s utvidgningspolitik och rapporterna om Albanien, Bosnien och Hercegovina, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Kosovo*, Montenegro, Serbien och Turkiet. Rådet välkomnar tillämpningen av kommissionens nya metod samt harmoniseringen av dess rapporteringscykel med bedömningen av de ekonomiska reformprogrammen. Rådet noterar också kommissionens meddelande *Trovärdiga utsikter till EU-medlemskap och ett ökat EU-engagemang för västra Balkan* av den 6 februari 2018.
2. Rådet framhåller på nytt sitt engagemang för utvidgningen, som fortsätter att vara ett centralt politikområde för Europeiska unionen, i linje med den förnyade konsensusen om utvidgning som godkändes av Europeiska rådet den 14–15 december 2006 och i rådets därpå följande slutsatser. Den fortsätter att representera en strategisk investering i fred, demokrati, välstånd, säkerhet och stabilitet i Europa. Att omfamna och respektera europeiska kärnvärden är ett val och en nödvändighet för alla partner som strävar efter att bli medlemmar i EU. I linje med detta förväntar sig rådet att parterna ska ta egenansvar och respektera europeiska värden fullt ut samt beslutsamt verka för nödvändiga reformer i befolkningens intresse. Utifrån de framsteg som redan uppnåtts välkomnar rådet det åtagande som västra Balkan uttryckte vid toppmötet i Sofia och ländernas anpassning till Sofiaförklaringen. Rådet erinrar om Thessalonikiagendan och Sofiaförklaringen och upprepar EU:s entydiga stöd för det europeiska perspektivet för västra Balkan. EU är fast beslutet att stärka och intensifiera sitt engagemang på alla nivåer för att stödja regionens politiska, ekonomiska och sociala omvandling, inbegripet genom ökat bistånd som bygger på konkreta framsteg på västra Balkan i fråga om rättsstatsprincipen samt socioekonomiska reformer. Turkiet är allttjämt kandidatland och en viktig partner på många områden.

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

3. I linje med rådets tidigare slutsatser och inom ramen för de politiska kriterierna från Köpenhamn samt stabiliserings- och associeringsprocessen, som förblir den gemensamma ramen för förbindelserna med länderna på västra Balkan, bekräftar rådet behovet, i enlighet med den förnyade konsensusen om utvidgningen, av rättvisa och stränga villkor och principen om egna meriter, i kombination med EU:s förmåga att, i alla dess dimensioner, integrera nya medlemmar.
4. Rådet framhåller att man också i fortsättningen måste fokusera på grundläggande reformer för att avhjälpa de strukturella tillkortakommanden inom områdena rättsstatsprincipen, grundläggande rättigheter, ekonomisk utveckling och konkurrenskraft samt på stärkta demokratiska institutioner och reform av den offentliga förvaltningen. Inom alla dessa viktiga områden måste genomförandet av reformer som leder till konkreta resultat klart redovisas.
5. Rättsstatsprincipen är ett grundläggande värde som EU bygger på och den utgör kärnan både i utvidgningsprocessen och i stabiliserings- och associeringsprocessen. Det krävs reformer för att lösa de viktiga utmaningar som kvarstår på området, framför allt när det gäller att säkerställa ett oberoende, opartiskt, ansvarigt och effektivt rättsväsende och när det gäller kampen mot korruption och organiserad brottslighet samt skyddet av grundläggande rättigheter, inklusive rättigheter för personer som tillhör en minoritet, icke-diskriminerande behandling av nationella minoriteter och kampen mot diskriminering av sårbara grupper, såsom romer samt homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbt-personer). Situationen när det gäller yttrande- och mediefrihet är fortfarande ett särskilt allvarligt orosmoment som måste prioriteras och behandlas på ett beslutsamt och effektivt sätt. Skyndsamma och konkreta åtgärder måste vidtas för att undvika trakasserier, hot och attacker mot journalister, och för att lösa sådana fall där det förekommer. Ytterligare insatser krävs också för att säkerställa jämställdhet och respekt för kvinnors rättigheter samt barnets rättigheter. Ytterligare framsteg med reformen av den offentliga förvaltningen krävs också för att stärka och förbättra styrelseformer på alla nivåer. Rådet noterar med oro en tendens till bojkott av parlament. En inkluderande politisk dialog, framför allt inom parlamenten, samt en starkare roll för det civila samhällets organisationer, förblir avgörande delar i en välfungerande demokrati. Rådet understryker vikten av fria, rättvisa och öppna val i enlighet med OSSE:s normer.

6. När det gäller de ekonomiska kriterierna välkomnar och delar rådet kommissionens analys av behovet av att ta itu med de huvudsakliga strukturella ekonomiska och sociala utmaningarna. Rådet uppmanar samtliga partner att utifrån sina ekonomiska reformprogram genomföra de åtgärder som ingår i de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet av den 25 maj 2018. Ekonomiska reformer och en förstärkning av rättsstatsprincipen medför ömsesidigt förstärkande fördelar. Rådet framhåller betydelsen av att ta itu med de strukturella utmaningarna, förbättra den ekonomiska styrningen, konkurrenskraften, företagsklimatet, investeringsklimatet, de offentliga finansernas hållbarhet, tillväxten och jobbskapandet. Rådet upprepar hur viktigt det är att bekämpa kompetensflykt, skapa fler möjligheter och sörja för positiva framtidsutsikter för ungdomar.
7. Goda grannförbindelser och regionalt samarbete förblir avgörande inslag i utvidgningsprocessen samt i stabiliserings- och associeringsprocessen. Rådet välkomnar de framsteg som har gjorts och upprepar vikten av regionalt samarbete, vilket också underströks vid toppmötet i Sofia, och särskilt konnektiviteten inom regionen och med EU. Det stöder fullt ut konstruktiva initiativ och strukturer som förstärker inkluderande regionalt samarbete. Rådet uppmuntrar ytterligare ansträngningar för att komma över arvet från det förgångna och främja försoning, inklusive genom att verka för ett klimat av tolerans. Åtgärder och uttalanden som påverkar goda grannförbindelser och fredlig tvistlösning negativt måste undvikas. Beslutsamma ansträngningar och starkast möjliga politiska vilja krävs för att se till att de kvarstående bilaterala tvisterna ska kunna lösas. Rådet bekräftar vidare behovet av att utan diskriminering hantera inhemska krigsförbrytelseärenden, åtgärda strafflösheten och sörja för ansvarsutkrävande, bl.a. genom meningsfullt regionalt samarbete och genom att fullt ut samarbeta med och stödja det arbete som utförs av Internationella krigsförbrytartribunalen för f.d. Jugoslavien och de specialiserade avdelningarna. Kvarstående tvister och frågor bör lösas i överensstämmelse med internationell rätt och vedertagna principer, inklusive avtalet om successionsfrågor.

8. Rådet upprepar betydelsen av att ytterligare fördjupa samarbetet i utrikespolitiska frågor och förväntar sig en bättre anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, särskilt i frågor där större gemensamma intressen står på spel, såsom restriktiva åtgärder och hanteringen av hybridhot. Anslutningen till EU är ett val som förutsätter att medlemsstaten delar de principer, värderingar och mål som unionen strävar efter att främja i sitt grannskap och bortom detta, bland annat en fullständig anpassning till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och ett avstående från att vidta åtgärder som strider mot denna.
9. Rådet inser visserligen särskilt betydelsen av viseringsliberalisering för medborgarna, men uppmanar kommissionen att bl.a. genom sin uppföljningsmekanism fortsätta att noga övervaka tillämpningen av alla de villkor som angetts för viseringsliberalisering. Rådet erinrar om upphävandemekanismen och uppmanar de berörda myndigheterna att förstärka sina insatser för att hantera flödet av uppenbart ogrundade asylansökningar.
10. Terrorism, radikaliserings och organiserad brottslighet fortsätter att hota EU:s och hela regionens säkerhet. I enlighet med tidigare slutsatser från Europeiska rådet och rådet erinrar rådet om vikten av den externa dimensionen i EU:s arbete mot terrorism och av att ytterligare stärka samarbetet med Turkiet och västra Balkan avseende terrorismbekämpning, särskilt vad gäller kampen mot utländska terroriststridande och finansiering av terrorism, förebyggande och bekämpning av radikaliserings, förstärkning av gränskontroller samt olaglig handel med skjutvapen och lätta vapen. Ytterligare ansträngningar och påtagliga resultat krävs även i kampen mot organiserad brottslighet. Rådet erinrar om EU:s stöd, bland annat via den integrerade styrningen av den inre säkerheten och fortsätter att uppmana partner att intensifiera och genomföra rättsliga och operativa åtgärder på alla dessa områden.

11. Rådet lovordar Turkiet och västra Balkan för deras förnyade insatser och konstruktiva samarbete när det gäller hanteringen av migrationskrisen, som genererade tydliga resultat. Rådet erinrar om att fortsatt genomförande av uttalandet från EU och Turkiet samt fortsatt stöd till parterna längs västra Balkanrutten krävs. Ytterligare insatser behövs för att säkerställa tillräcklig kapacitet i fråga om förvaltning och efterlevnadsåtgärder, inbegripet bekämpning av smuggling av migranter. EU kommer även i fortsättningen att erbjuda finansiellt stöd och tekniskt bistånd för att stärka samarbetet inom detta område, bland annat genom EU:s facilitet för flyktingar i Turkiet.
12. Rådet fortsätter att framhålla vikten av strategisk kommunikation för att säkerställa allmänhetens stöd för och förståelse av förmånerna och skyldigheterna i samband med utvidgningen, och att samtidigt hantera felaktig information. Rådet betonar det ansvar som samtliga partner har när det gäller att tydligt informera om dessa förmåner och skyldigheter samt om deras egna engagemang för EU:s värderingar och perspektiv. EU:s och dess medlemsstaters fortsatta engagemang, även för att driva en effektivare strategisk kommunikation gentemot både partner och EU:s medborgare, särskilt genom utrikestjänstens arbetsgrupp StratCom Western Balkans, förblir avgörande.
13. Rådet erinrar om EU:s fortsatta ekonomiska och tekniska bistånd till utvidgningsprocessen och stabiliserings- och associeringsprocessen, särskilt i form av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA II), vars halvtidsöversyn för närvarande håller på att avslutas. Fokus bör ligga kvar på huvudprioriteringar och större samstämmighet mellan det ekonomiska stödet och de övergripande framstegen med genomförandet av föranslutningsstrategin, inbegripet genom utbetalning av en resultatbaserad belöning på grundval av de framsteg och resultat som uppnås.
14. Rådet välkomnar lanseringen av prioriteringsagendan från Sofia, som tar avstamp i relevanta aspekter av kommissionens meddelande som antogs den 6 februari 2018.

UTVIDGNINGEN

MONTENEGRO

15. Rådet välkomnar de övergripande framstegen i anslutningsförhandlingarna med Montenegro, med 31 av 35 kapitel öppnade, varav 3 hittills är preliminärt avslutade. Nu när den rättsliga och institutionella ramen i stort sett är införd bör hela rättsstatssystemet ge fler konkreta resultat och på ett klart och hållbart sätt redovisa dessa. Rådet erinrar särskilt om att framsteg med kapitlen om rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter, i enlighet med vad som anges i förhandlingsramen, kommer att fortsätta att vara avgörande för takten i anslutningsförhandlingarna överlag. Därför bör Montenegro nu inrikta sitt reformarbete på att uppfylla de mellanliggande riktmärkena för kapitlen 23 och 24 och på att genomföra de respektive handlingsplanerna.
16. Rådet uppmanar med eftertryck Montenegro att ytterligare intensifiera kampen mot korruption och organiserad brottslighet, penningtvätt och människohandel, inbegripet i form av effektiva utredningar, åtal och fällande domar, samt att göra förbättringar med avseende på beslag och förverkande av tillgångar som härrör från brottslig verksamhet. Den senaste tidens attacker mot journalister understryker det akuta behovet av att myndigheterna garanterar ett säkert klimat som gynnar yttrandefrihet och oberoende medier. Ytterligare åtgärder krävs också för att fortsätta reformen av den offentliga förvaltningen och stärka institutionernas oberoende.
17. Vad beträffar ekonomiska reformer noterar rådet med tillfredsställelse, i linje de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet, den fortsatta ekonomiska tillväxten och uppmanar Montenegro att vidta åtgärder för att säkerställa finanspolitisk hållbarhet, minska statsskulden, minska handelsunderskottet, föra arbetet med reformer vidare inom sådana viktiga områden som offentlig upphandling och arbetsmarknaden samt förbättra företagsklimatet.

18. När det gäller valen måste Montenegros myndigheter åtgärda samtliga de brister som rapporterats av internationella observatörer och upprätthålla sitt politiska engagemang för en heltäckande och inkluderande valreformprocess för att öka förtroendet för valförfarandet. Rådet upprepar att alla partier har ett ansvar för att återföra den politiska debatten till parlamentet.
19. Rådet välkomnar varmt Montenegros fortsatta positiva roll när det gäller att vidareutveckla det regionala samarbetet och främja goda grannförbindelser.
20. Rådet lovordar starkt Montenegro för landets konsekventa utrikespolitiska samarbete, särskilt den fortsatta fullständiga anpassningen till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

SERBIEN

21. Rådet välkomnar de övergripande framstegen i anslutningsförhandlingarna, med 14 av 35 förhandlingskapitel öppnade, varav 2 hittills är preliminärt avslutade. Rådet erinrar särskilt om att framsteg med kapitlen om rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter samt normaliseringen av Serbiens förbindelser med Kosovo, i enlighet med vad som anges i förhandlingsramen, är centralt och kommer att vara avgörande för anslutningsförhandlingarnas takt överlag. Genomförandet av de interimistiska riktmärkena för kapitlen 23 och 24 samt respektive handlingsplan bör fortsätta att vägleda framtida reformer i syfte att åstadkomma konkreta resultat.
22. Rådet välkomnar att den serbiska regeringen på nytt bekräftat sitt engagemang för EU-integration som ett strategiskt mål. Det är nu avgörande att detta strategiska val på ett mer aktivt och otvetydigt sätt förmedlas i den offentliga debatten.

23. Rådet uppmanar Serbien att avsevärt intensifiera sina reformansträngningar i fråga om rättsstatsprincipen, och särskilt för att garantera rättsväsendets oberoende och allmänna effektivitet. Särskild tonvikt behöver läggas på ett effektivt genomförande av reformer på detta område, inbegripet konkreta och hållbara resultat i fråga om effektiva utredningar, åtal och fällande domar, särskilt när det gäller kampen mot korruption, organiserad brottslighet och penningtvätt. Bristen på framsteg avseende yttrandefrihet väcker allt fler farhågor. Som en prioriterad fråga bör myndigheterna garantera ett säkert klimat som gynnar obegränsad yttrandefrihet och oberoende medier, bland annat genom att intensifiera ansträngningarna för att utreda fall av attacker mot journalister. Serbien måste ägna särskild uppmärksamhet åt full respekt för de grundläggande rättigheterna, inklusive skyddet av de mest sårbara grupperna och icke-diskriminerande behandling av nationella minoriteter i hela Serbien, i synnerhet på områdena utbildning, användning av minoritetsspråk, tillgång till medier och religionsutövning på minoritetsspråk. Fall av hatpropaganda, hot och attacker bör mötas snabbt och med beslutsamhet. Rådet upprepar sin uppmaning till ett effektivt genomförande av de relevanta strategiska dokumenten. Dessutom måste lagstiftningens öppenhet, inkluderande karaktär och kvalitet öka, bland annat genom att man verkar för ett klimat som är gynnsamt för civilsamhället. Det krävs ytterligare framsteg snarast vad gäller ett korrekt funktionssätt för oberoende organ och demokratiska institutioner, inbegripet parlamentarisk tillsyn, samt konstitutionella reformer. Rådet betonar även att rekommendationerna från internationella valobservatörer efter det senaste valet behöver följas upp som en prioriterad fråga. Rådet understryker även vikten av att krigsförbrytelser hanteras inom landet och att man fullt ut samarbetar med Internationella krigsförbrytartribunalen för f.d. Jugoslavien.
24. När det gäller ekonomiska reformer välkomnar rådet i enlighet med de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet de fortsatta framstegen och uppmanar Serbien att ytterligare förbättra företagsklimatet, ta itu med statsskulden och komma framåt i arbetet med att genomföra strukturreformer, särskilt inom sektorerna för energi och transport, arbetsmarknad, skatteförvaltning och offentlig upphandling, däribland en omstrukturering och privatisering av statsägda företag.

25. Vad gäller den EU-stödda dialogen mellan Belgrad och Pristina välkomnar rådet att båda sidor har åtagit sig gentemot den höga representanten att arbeta på en övergripande normalisering av förbindelserna, inbegripet i form av ett juridiskt bindande avtal, vilket är avgörande för deras respektive väg mot EU och avgörande för hållbar regional stabilitet.
26. Rådet välkomnar att det mycket försenade arbetet nu inletts i den ledningsgrupp som ska utarbeta stadgan för förbundet för kommuner i Kosovo med serbisk majoritet i enlighet med Brysselavtalet från 2013 och augustiavtalet från 2015 och förväntar sig att båda sidor deltar konstruktivt i processen för att snabbt uppfylla detta åtagande som funnits länge. Rådet efterlyser ett snabbt undanröjande av de kvarvarande hindren för genomförandet av avtalet om energi. Med hänsyn till den långsamma takten i framstegen framhåller rådet vikten av att slutföra genomförandet av alla övriga tidigare överenskommelser och i synnerhet avtalen om Mitrovicabron, integrerad gränsförvaltning och ömsesidigt erkännande av examensbevis. Rådet uppmanar Serbien att skyndsamt och i god tro genomföra sin del av alla tidigare avtal och att samarbeta konstruktivt med Kosovo om utformningen och genomförandet av framtida avtal. Rådet välkomnar genomförandet av avtalet om rättvisa under hösten 2017 som säkerställer att ett integrerat rättssystem fungerar i Kosovo och ger tillgång till rättvisa för alla befolkningsgrupper. Rådet kommer att fortsätta att noga övervaka Serbiens fortsatta engagemang för synbara och hållbara framsteg i normaliseringen av förbindelserna med Kosovo så att Serbien och Kosovo kan fortsätta på sin respektive väg mot EU, samtidigt som man undviker att endera parten kan hindra den andra i dessa ansträngningar, med målet att båda fullt ut ska kunna utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter. Rådet uttrycker sin uppskattning för det arbete som utförs av den höga representanten för att underlätta dialogen och ser fram emot hennes fortsatta intensiva kontakter med parterna i syfte att uppnå en omfattande normalisering.
27. Rådet upprepar sin uppmaning till Serbien att gradvis anpassa sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i enlighet med förhandlingsramen och att som en prioriterad fråga vända den nuvarande negativa utvecklingen.

28. Rådet uppmanar också Serbien att avstå från att avvika från EU:s gemensamma viseringspolitik, där ny praxis, t.ex. ingåendet av avtal om viseringsliberalisering med vissa tredjeländer, ger anledning till oro.
29. Rådet välkomnar Serbiens konstruktiva engagemang i regionalt samarbete och uppmuntrar Serbien att fortsätta med sina kontinuerliga ansträngningar för att stärka goda grannförbindelser.

TURKIET

30. Rådet bekräftar den vikt det fäster vid EU:s förbindelser med nyckelpartnern Turkiet. Rådet är fortfarande fast beslutet att upprätthålla en öppen och uppriktig dialog, ta itu med gemensamma utmaningar och samarbeta på sådana viktiga områden av gemensamt intresse såsom migration, terrorismbekämpning, energi, transport, ekonomi och handel. Rådet lovordar Turkiet för dess betydande ansträngningar vid mottagandet av och hjälpen till över tre och en halv miljon flyktingar. Genom det fortsatta genomförandet av EU:s och Turkiets uttalande minskar irreguljära och farliga gränsöverträdelser och räddar människoliv i Egeiska havet, vilket ligger i båda sidors intresse och förblir mycket viktigt. Förstärkt förvaltning av de gemensamma gränserna med EU förblir en prioritering. I avvaktan på ett fullständigt och effektivt genomförande av återtagandeavtalet mellan EU och Turkiet i förhållande till alla medlemsstater bör befintliga bilaterala återtagandeavtal och bestämmelser i liknande avtal och arrangemang med EU-medlemsstater genomföras på lämpligt vis. Samarbete på området rättsliga och inrikes frågor med samtliga EU-länder är fortsatt av grundläggande betydelse.

31. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 18 juli 2016 i vilka rådet omgående och i starka ordalag fördömde kuppförsoket den 15 juli och uttryckte solidaritet med Turkiets befolkning och fullt stöd för Turkiets demokratiska institutioner. Den oproportionerliga omfattningen av och räckvidden för de åtgärder som vidtagits efter kuppförsoket väcker allvarliga betänkligheter. Rådet erinrar om de internationella normer och skyldigheter som Turkiet har undertecknat och åtagit sig att följa, och uppmanar Turkiet att snabbt vända den negativa utvecklingen.
32. Rådet är särskilt oroat över den fortsatta och djupt oroande tillbakagången när det gäller rättsstatsprincipen och grundläggande rättigheter, inbegripet yttrandefriheten. Varken försämringen i fråga om rättsväsendets oberoende och funktion eller de pågående inskränkningarna, gripandena, fängslandena och andra åtgärderna som är riktade mot journalister, akademiker, medlemmar i politiska partier, inbegripet parlamentsledamöter, människorättsförsvarare, användare av sociala medier och andra som utövar sina grundläggande rättigheter och friheter kan tolereras. Rådet upprepar sin djupa oro över denna negativa utveckling och över det fortsatta frihetsberövandet av EU-medborgare, inklusive två grekiska soldater. Turkiet måste omgående och på ett effektivt sätt ta itu med dessa och många andra allvarliga tillkortakommanden och olösta frågor som fastställts i kommissionens rapport. Turkiet bör också intensifiera sitt samarbete med Europarådet och dess relevanta organ och institutioner, omsätta deras viktigaste rekommendationer i praktik och genomföra alla domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i enlighet med artikel 46 i Europakonventionen. Rådet noterar särskilt att de senaste ändringarna av den turkiska konstitutionen kritiserades av Venedigkommissionen som fann att tillräcklig maktfördelning saknades samt att de äventyrar maktindelningen mellan den verkställande makten och domstolsväsendet.

33. Rådet förväntar sig fortfarande att Turkiet gör ett entydigt åtagande om goda förbindelser med grannländerna, om respekt för internationella avtal och om fredlig tvistlösning, vid behov genom hänvändelse till Internationella domstolen. Rådet erinrar om och bekräftar tidigare slutsatser från rådet och Europeiska rådet i alla dessa avseenden, däribland Europeiska rådets slutsatser av den 22 mars 2018, där det med kraft fördömde Turkiets fortsatta olagliga handlingar i östra Medelhavet och Egeiska havet, rådets slutsatser av den 11 december 2006 samt förklaringen av den 21 september 2005 och uppmanar Turkiet att fullgöra sin skyldighet att fullständigt och på ett icke-diskriminerande sätt genomföra tilläggsprotokollet till associeringsavtalet i förhållande till alla medlemsstater. Rådet upprepar att erkännande av samtliga medlemsstater är av avgörande betydelse. Turkiet måste undvika hot och åtgärder som negativt påverkar goda grannförbindelser, normalisera sina förbindelser med Republiken Cypern och respektera EU-medlemsstaternas självbestämmande över sina territorialvatten och luftrum samt deras suveräna rättigheter, inbegripet bland annat rätten att utforska och utnyttja naturresurser, i enlighet med EU-rätten och internationell rätt, däribland Förenta nationernas havsrättskonvention. Det är fortfarande av yttersta vikt att Turkiet åtar sig och bidrar till en övergripande lösning av Cypernfrågan, inbegripet de yttre aspekterna, inom FN:s ram, i enlighet med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd och i linje med de principer som EU bygger på och gemenskapens regelverk, samt avstår från alla handlingar som bidrar till en polarisering i EU:s medlemsstater.
34. Rådet upprepar sin uppmaning till Turkiet att gradvis anpassa sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och att som en prioriterad fråga vända den nuvarande negativa utvecklingen samt erinrar om sin ståndpunkt avseende EU-medlemsstaternas anslutning till internationella organisationer.
35. Rådet noterar att Turkiet har avlägsnat sig ännu mer från Europeiska unionen. Turkiets anslutningsförhandlingar har därför verkligen avstannat och man kan inte överväga att inleda eller avsluta några ytterligare kapitel och inget ytterligare arbete planeras mot en modernisering av tullunionen mellan EU och Turkiet.

STABILISERINGS- OCH ASSOCIERINGSPROCESSEN

F.D. JUGOSLAVISKA REPUBLIKEN MAKEDONIEN

36. Rådet välkomnar att landet har löst sin djupa politiska kris, bland annat genom det fortsatta genomförandet av Pržino-överenskommelsen och de betydandeframstegen med de brådskande reformprioriteringarna. Rådet välkomnar att den nya regeringen sedan maj 2017 trots en svår politisk situation har vidtagit betydande åtgärder för att gradvis återupprätta en kompromisskultur genom att nå ut till alla berörda parter, även oppositionen, stärka demokratin och rättsstatsprincipen, visa en verklig reformvilja på ett inkluderande och öppet sätt, och nått ut till sina grannar i en anda av goda grannförbindelser.
37. Som en del av Pržino-överenskommelsen genomfördes tidigarelagda parlamentsval den 11 december 2016 och lokalval hölls också i oktober 2017. Rådet noterar att OSSE/ODIHR betraktade de senaste valen som flerpartival och att respekten för grundläggande friheter bidrog till genomförandet av demokratiska val. Rådet erkänner att framsteg har gjorts med att omsätta rekommendationerna från OSSE/ODIHR i praktiken och återställa medborgarnas förtroende för valprocessen.
38. Rådet välkomnar de första konkreta framstegen när det gäller att återställa domstolsväsendets oberoende samt förbättra domstolarnas arbete och uppföljningen av den särskilda åklagarmyndighetens arbete, varvid man har börjat vända den tillbakagående trend som har fortgått under föregående år. Rådet erinrar om hur viktigt det är att fortsätta att utkräva rättsligt ansvar för de missgärningar som framkom i samband med 2015 års avlyssningar och den bristande tillsynen i detta sammanhang och att ansvar måste utkrävas för attacken mot parlamentet den 27 april 2017. Rådet stöder det fortsatta genomförandet av strategin för reformering av rättsväsendet och ytterligare insatser för att åtgärda ej utförda rekommendationer, uppnå ytterligare påtagliga resultat samt säkerställa att rättsväsendet kan fungera på ett oberoende sätt.

39. Rådet ser positivt på de framsteg som har gjorts med EU:s reformeringsagenda. Det uppmanar samtliga parter att upprätthålla den konstruktiva dialogen och fortsätta att intensifiera den rådande reformeringsdynamiken, särskilt på för rättsstatsprincipen centrala områden, såsom kampen mot korruption och organiserad brottslighet, reformeringen av rättsväsendet, kampen mot radikaliserings och terrorism samt reformeringen av underrättelsetjänsten. Rådet framhåller vikten av en avpolitiserad och meritbaserad offentlig förvaltning, en reformering av valsystemet, mediefrihet samt bättre översyn över den verkställande makten. Rådet erinrar vidare om vikten av ett effektivt genomförande av pågående och planerade reformer.
40. Rådet välkomnar den konstruktiva roll som det civila samhället har spelat när det gäller att stödja processerna för en demokratisk omvandling, de betydande förbättringarna av klimatet för det civila samhället samt regeringens engagemang för en reell dialog och genuin inkludering. Rådet erinrar om betydelsen av goda förbindelser mellan olika etniska grupper, stöder regeringens åtagande och välkomnar de åtgärder som har vidtagits för att skapa större förtroende mellan olika grupper och för att fortsätta genomförandet av Ohrid-ramavtalet.
41. Rådet välkomnar den anmärkningsvärda förbättringen av ramverket för förvaltningen av de offentliga finanserna och dess transparens. Vidare uppmuntrar rådet landet att i enlighet med de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet ta itu med sådana centrala utmaningar som kampen mot den informella ekonomin och korruption, bristen på systematisk och effektiv brottsbekämpning samt icke-transparenta rättsliga ramar, den höga arbetslösheten bland ungdomar och kvinnor samt moderniseringen av utbildningssystemet på alla nivåer.
42. Rådet ser positivt på landets större anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och uppmuntrar landet att ytterligare närma sig denna.

43. I enlighet med vad som har angetts i tidigare slutsatser från Europeiska rådet och rådet är det av central betydelse att man upprätthåller goda grannförbindelser, inbegripet en förhandlingslösning på namnfrågan som båda parter kan godta, under FN:s överinseende. Rådet välkomnar med eftertryck undertecknandet av avtalet om namnfrågan med Grekland, vilket innebär ett avslut på de utdragna diskussionerna, och ser fram emot ratificering och genomförande av detta avtal. Rådet välkomnar också ingåendet av fördraget om vänskap, god grannsämja och samarbete med Bulgarien och framhåller vikten av dess fortsatta genomförande. Dessa två viktiga steg bör effektivt sätta stopp för eventuella anspråk som grundar sig på en felaktig tolkning av historien.
44. Med tanke på ovannämnda framsteg, särskilt när det gäller genomförandet av Pržino-överenskommelsen, de brådskande reformprioriteringarna och den positiva dynamik som skapats av avtalet om namnfrågan med Grekland, beslutar rådet att godta de ovannämnda framsteg som har gjorts av f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och stakar ut vägen mot att inleda anslutningsförhandlingar i juni 2019. Rådet understryker därför att det är av avgörande betydelse att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien fortsätter att göra konkreta framsteg med de brådskande reformprioriteringarna och kan påvisa ytterligare konkreta resultat i kampen mot korruption, varvid man bör upprätthålla och fördjupa de pågående reformsträvandena. Rådet uppmanar i detta syfte kommissionen att på nära håll följa de ovannämnda reformansträngningarna från f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens sida och kommer att bedöma framstegen på grundval av kommissionens årliga rapport. Rådet erinrar om att beslutet att inleda anslutningsförhandlingar med f.d. jugoslaviska republiken Makedonien är avhängigt av slutförandet av nationella parlamentariska förfaranden och Europeiska rådets godkännande, och snarast kommer att följas av en första regeringskonferens i slutet av 2019 beroende på de framsteg som har gjorts. Rådet betonar att denna bedömning av framsteg bör omfatta ytterligare konkreta och hållbara resultat, med särskilt fokus på följande:
- Reform av rättsväsendet och proaktiva utredningar, åtal och fällande domar i mål avseende korruption och organiserad brottslighet, inbegripet på hög nivå.
 - Reform av underrättelsetjänsten och säkerhetstjänsten.
 - Reform av den offentliga förvaltningen.
- Rådet noterar kommissionens avsikt att påbörja det nödvändiga förberedande arbetet.

ALBANIEN

45. Rådet välkomnar med eftertryck Albaniens stadiga framsteg med reformarbetet avseende de fem centrala prioriteringarna: reformeringen av den offentliga förvaltningen, reformeringen av rättsväsendet, kampen mot korruption, kampen mot organiserad brottslighet samt skyddet av mänskliga rättigheter, inbegripet minoriteters rättigheter och rätten till egendom. Det pågår en institutionell omstrukturering av rättsväsendet, vilket är en av hörnstenarna i en övergripande reformering av rättsväsendet. Processen för omprövning av domare och åklagare (granskning) har börjat ge de första konkreta resultaten, inbegripet för högt uppsatta medlemmar av rättsväsendet, under överinseende av den internationella granskningsgruppen. Rådet uppmanar Albanien att fortsätta det goda samarbetet med denna granskningsgrupp. Rådet uppmanar Albanien att bygga vidare på de betydande framsteg som hittills har gjorts och att intensifiera arbetet med reformeringen av rättsväsendet i syfte att göra rättssystemet mer oberoende, mer ansvarsskyldigt, professionellare och effektivare, särskilt genom att man går vidare med granskningsprocessen, vilken är avgörande för att detta ska lyckas.
46. Rådet välkomnar insatserna för att uppnå solida resultat i fråga om proaktiva utredningar, åtal och slutliga fällande domar i kampen mot korruption och organiserad brottslighet, samtidigt som man noterar att demonteringen av organiserade kriminella grupper fortfarande är ett stort problem. Rådet framhåller hur viktigt det är för Albanien att fortsätta att eftersträva konkreta och hållbara resultat, även när det specifikt gäller att bekämpa odling av och handel med narkotika. Rådet uppmanar Albanien att fortsätta med och intensifiera insatserna för att minska odlingen av cannabis och då bygga vidare på de första betydande resultaten som har kunnat påvisas under de senaste månaderna. Rådet lovordar Albanien för dess nära och stärkta samarbete med EU-medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och förväntar sig att detta samarbete till ömsesidig nytta ska fortgå.

47. Vidare understryker rådet att Albanien väsentligt behöver intensifiera sina insatser på alla dessa områden och säkerställa att man uppnår ytterligare konkreta resultat även i kampen mot korruption på hög nivå och när det gäller demonteringen av organiserade kriminella nätverk. Det bör göras en systematisk rättslig uppföljning av framgångsrika brottsbekämpande operationer. Inom ramen för den pågående reformeringen av rättsväsendet är det fortfarande nödvändigt att inrätta specialiserade institutioner för bekämpning av korruption och organiserad brottslighet i enlighet med de rättsliga ramar som redan finns. Uppnåendet av solida resultat i fråga om proaktiva utredningar, åtal och fällande domar i kampen mot organiserad brottslighet och korruption på alla nivåer är fortfarande ett väsentligt långsiktigt mål som kräver ytterligare strukturerade och samstämmiga insatser.
48. Rådet bekräftar behovet av effektiva lagstiftningsåtgärder och politiska åtgärder för att stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna och strategierna för att motverka diskriminering, inbegripet likabehandling av alla minoriteter och tillgång till rättigheter för personer som tillhör dessa i hela Albanien, och säkerställa konsekvent genomförande av ramlagen genom att i relevanta kompletterande lagar gripa sig an alla kvarstående frågor, inbegripet rätten till fri självidentifikation. Rådet upprepar också behovet av ett effektivt genomförande av äganderätten.
49. Rådet noterar att en enhetlig och konstruktiv dialog mellan regeringen och oppositionen om EU-relaterade reformer förblir av avgörande betydelse för att framsteg ska kunna göras med reformagendan till förmån för medborgarna och för landet ska kunna närma sig EU.
50. Rådet upprepar att Albanien bör intensifiera reformerna för att öka konkurrenskraften och ta itu med den informella ekonomin. I enlighet med de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet uppmanar rådet Albanien att ytterligare förbättra företags- och investeringsklimatet, inbegripet genom att säkerställa respekten för rätten till egendom, med kraft arbeta för en konsolidering av de offentliga finanserna samt stärka skattemyndigheterna. Rådet välkomnar det faktum att vissa framsteg har gjorts i fråga om liberaliseringen av energimarknaden, transportinfrastrukturen och digitaliseringen. Rådet uppmanar Albanien att vidta åtgärder för att ta itu med problemet med avfallshantering.

51. Rådet lovordar med eftertryck Albaniens fortsatta fullständiga anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Rådet välkomnar åtagandet och framstegen när det gäller terrorismbekämpning och kampen mot våldsam extremism och uppmanar Albanien att fortsätta på den inslagna vägen.
52. Rådet välkomnar Albaniens fortsatta konstruktiva deltagande i det regionala samarbetet. Vidare välkomnar rådet Albaniens intensifierade dialog med grannländerna för att behandla viktiga bilaterala frågor och säkerställa goda grannförbindelser, något som fortfar att vara av stor betydelse.
53. Rådet ser positivt på Albaniens ökade ansträngningar för att införa effektiva åtgärder för att motverka den stora mängden uppenbart ogrundade asylansökningar som albanska medborgare lämnar in i EU:s medlemsstater och Schengenassocierade länder. Dessa åtgärder – liksom samarbetet och dialogen med de mest drabbade länderna – måste fortgå till dess att man har uppnått hållbara resultat.
54. Med tanke på ovannämnda framsteg, särskilt när det gäller de fem centrala prioriteringarna, beslutar rådet att godta de ovannämnda framsteg som har gjorts av Albanien och stakar ut vägen mot att inleda anslutningsförhandlingar i juni 2019. Rådet understryker därför att det är av avgörande betydelse att Albanien ytterligare konsoliderar de framsteg som har gjorts i fråga om reformeringen av rättsväsendet, framför allt genom granskningen, samt uppnår ytterligare konkreta resultat i kampen mot korruption på samtliga nivåer och i kampen mot organiserad brottslighet, i synnerhet odling av och handel med narkotika, varvid man bör upprätthålla och fördjupa de pågående reformsträvandena. Detta omfattar att
- ytterligare främja processen med omprövning av domare och åklagare, framför allt att slutföra alla prioriterade ärenden och att fullborda inrättandet av oberoende rättsliga strukturer i enlighet med den konstitutionella reformen,
 - slutföra inrättandet av specialiserade organ, såsom den särskilda strukturen för bekämpning av korruption och organiserad brottslighet (Special Anti-Corruption and Organised Crime Structure – SPAK) och den nationella utredningsbyrån (National Bureau of Investigation – NBI) och domstolen,
 - stärka resultaten när det gäller förebyggande utredningar, åtal och slutliga fällande domar i kampen mot korruption och organiserad brottslighet, inbegripet på hög nivå.

Rådet uppmanar i detta syfte kommissionen att på nära håll övervaka Albaniens ovannämnda reformsträvanden och kommer att bedöma framstegen på grundval av kommissionens årliga rapport. Rådet erinrar om att beslutet att inleda anslutningsförhandlingar med Albanien är avhängigt av slutförandet av nationella parlamentariska förfaranden och Europeiska rådets godkännande, och snarast kommer att följas av en första regeringskonferens i slutet av 2019 beroende på de framsteg som har gjorts. Rådet betonar att denna bedömning av framsteg bör omfatta ytterligare konkreta och hållbara resultat, med särskilt fokus på rättsstatsprincipen. Vad gäller valen, fäster rådet särskild vikt vid att Albanien tar itu med de kvarstående rekommendationerna från kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa. Rådet fäster också särskild vikt vid Albaniens fortsatta ansträngningar för att minska antalet uppenbart ogrundade asylansökningar samt uppmanar kommissionen att se till att detta beaktas.

Rådet noterar kommissionens avsikt att påbörja det nödvändiga förberedande arbetet.

BOSNIEN OCH HERCEGOVINA

55. Rådet välkomnar färdigställandet av landets svar på kommissionens opinionsundersökning om Bosnien och Hercegovinas ansökan om EU-medlemskap via samordningsmekanism och uppmanar landet att även i fortsättningen använda sig av denna viktiga mekanism för utarbetandet av enhetliga och övergripande, landsomfattande strategidokument, inbegripet de dokument som krävs i enlighet med stabiliserings- och associeringsavtalet. Rådet erinrar om att, även om Bosnien och Hercegovinas ansökan om EU-medlemskap i februari 2016 utgör ett strategiskt åtagande att närma sig EU, behöver detta snarast omsättas i omfattande reformeringsresultat på fältet. Rådet välkomnar införandet av vissa EU-inriktade reformer i Bosnien och Hercegovina, t.ex. när det gäller punktskatter eller landsomfattande strategier för miljö och landsbygdsutveckling. Rådet noterar emellertid med oro att söndrande retorik och förvalskampanjer har lett till att reformtakten avtagit betydligt, särskilt när det gäller reformeringsagendan.

56. Rådet påminner om att det förväntar sig att Bosnien och Hercegovina säkerställer ett fullständigt och effektivt genomförande av reformagendan i linje med tidsplanen i den handlingsplan som Bosnien och Hercegovinas myndigheter kommit överens om och i nära samråd med det civila samhället, till förmån för sina medborgare och i nära samarbete med Europeiska unionen, internationella finansinstitut och internationella partner.
- Socioekonomiska reformer som omfattar alla, att stärka rättsstatsprincipen, bland annat att stärka rättsväsendets oberoende och opartiskhet samt dess ansvarighet, professionalism och effektivitet, kampen mot korruption och organiserad brottslighet, kampen mot radikaliserings och terrorism, kampen mot irreguljär migration och reformen av den offentliga förvaltningen i linje med europeiska normer på alla förvaltningsnivåer, och att ytterligare förbättra samarbetet mellan alla förvaltningsnivåer förblir starka prioriteringar.
- Vidare beklagar rådet bristen på framsteg avseende yttrandefrihet och uppbyggandet av oberoende medier och uppmanar Bosnien och Hercegovina att öka sina ansträngningar för att ta itu med denna fråga.
57. Rådet uppmanar Bosnien och Hercegovina att som sin främsta prioritering anta bestämmelserna i straffprocesslagen i Bosnien och Hercegovina i enlighet med internationella standarder. Rådet manar också till antagande i sin helhet av lagen om intressekonflikter samt lagen om underrättelsetjänsten.

58. Rådet noterar tillkännagivandet om allmänna val som planeras att hållas den 7 oktober 2018. Rådet beklagar den ovilja att kompromissa som de politiska partierna hittills visat och uppmanar Bosnien och Hercegovinas myndigheter att omedelbart ändra vallagen i syfte att garantera att resultatet av valet i oktober 2018 genomförs. I detta avseende måste alla politiska ledare ta sitt ansvar och hitta en lösning för parlamentets övre kammare. Rådet anser att valreformer bör ske i en anda av dialog och hanteras som en viktig fråga, varför Bosnien och Hercegovina också uppmanas att genomföra OSSE-ODIHR:s rekommendationer för att få landet att närma sig de europeiska normerna genom att förbättra de demokratiska processerna i samband med framtida val. Rådet konstaterar också att andra valrelaterade frågor, inbegripet bestämmelser för anordnande av lokala val i Mostar och Bosnien och Hercegovinas presidentråd, bör tas upp i vederbörlig ordning efter valen, i linje med europeiska normer. I detta hänseende understryker rådet att inga rättsliga eller politiska åtgärder bör vidtas som skulle försvåra verkställandet av avgörandet i Sejdić-Finci-målet och relaterade mål. Dessa reformer ska dock inte påverka det fortsatta genomförandet av reformagendan.
59. Rådet påminner vidare om sitt entydiga åtagande om EU-perspektivet för Bosnien och Hercegovina som ett odelat, enat och suveränt land och uppmanar alla myndigheter och politiska krafter i Bosnien och Hercegovina att övervinna den splittrande retorik som har sina rötter i det förflutna, upphöra med förhårligandet av dömda krigsförbrytare samt aktivt främja försoning, bland annat genom utbildning. Rådet uppmanar Bosnien och Hercegovina att mer aktivt delta i det regionala samarbetet och uppbyggandet av grannförbindelser.

60. Rådet välkomnar framstegen vad gäller ekonomisk utveckling och konkurrenskraft. I linje med de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet uppmanar rådet dock Bosnien och Hercegovina att åtgärda centrala utmaningar såsom en svag tillämpning av rättsstatsprincipen, ett fortsatt dåligt företagsklimat, avsaknad av ett gemensamt ekonomiskt område, ett splittrat regelverk, en omfattande och ineffektiv offentlig förvaltning, en stor informell ekonomi, bristande tillgång till finansiering för vissa sektorer i ekonomin, korruption, obalanser på arbetsmarknaden med hög strukturell arbetslöshet och låg sysselsättningsgrad kopplat till ett bristfälligt utbildningssystem, svag institutionell kapacitet och ett ogynnsamt investeringsklimat, samt att stärka den övergripande ramen för resolution av banker. Rådet upprepar även att Bosnien och Hercegovinas myndigheter måste göra ytterligare ansträngningar på området för miljöskydd.
61. Rådet uppmanar myndigheter på alla nivåer i Bosnien och Hercegovina att aktivt engagera sig i arbetet med kommissionens yttrande och bidra med uppgifter på kommissionens begäran. Rådet erinrar om att kommissionen måste ägna särskild uppmärksamhet åt verkställandet av Sejdić-Finci-domen under förberedelserna av sitt yttrande. Rådet, som inser att Bosnien och Hercegovinas konstitution förtecknar bosnier, kroater och serber som konstituerande folk (tillsammans med övriga), upprepar att principerna om jämlikhet för alla medborgare och icke-diskriminering till fullo måste garanteras. Rådet kommer att återkomma till Bosnien och Hercegovinas EU-integrationsprocess på grundval av det framtida yttrandet från kommissionen om landets ansökan om EU-medlemskap.

KOSOVO

62. Rådet understryker betydelsen av stabiliserings- och associeringsavtalet med Kosovo och manar till fortsatt genomförande av avtalet. Detta avtal, som enbart ingås med EU, och som inte påverkar medlemsstaternas ståndpunkter om Kosovos status, utgör den avtalsmässiga ram inom vilken EU och Kosovo intensifierar sitt samarbete och bedömer hur förbindelserna utvecklas. Avtalet ger Kosovo möjlighet till hållbar utveckling och tillnärmning till unionen, i linje med regionens europeiska perspektiv, och skapar möjligheter till handel och investeringar.
63. Rådet välkomnar Kosovos parlaments ratificering av avtalet om fastställande av gränsen med Montenegro i mars 2018 som utgör ett fullgörande av ett av de viktigaste kriterierna för viseringsliberalisering för Kosovo och ett viktigt framsteg i en anda av goda grannförbindelser. Rådet noterar kommissionens avsikt att lägga fram en bedömning av det slutliga riktmärket om förstärkning av de resultat som uppnåtts i kampen mot organiserad brottslighet och korruption och uppmanar kommissionen att rapportera om huruvida andra riktmärken fortsätter att uppfyllas.
64. Rådet välkomnar att det parlaments- och kommunalval som hölls 2017 generellt sett var konkurrensutsatt och välorganiserat på de flesta håll i Kosovo. Valkampanjen kantades dock av ett djupgående mönster av hot mellan serber i många serbiska samhällen i Kosovo. Mer generellt uppmanar rådet Kosovo att ta itu med långvariga svagheter i valprocessen, i enlighet med rekommendationerna från EU:s valobservatörsuppdrag och i nära samarbete med andra internationella aktörer, inklusive OSSE/ODIHR.

65. Rådet uppmanar till större ansträngningar att nå samförstånd över hela det politiska spektrumet för att gå vidare med Kosovos europeiska agenda. Parlamentet bör avsevärt förbättra sina insatser som ett centralt forum för lagstiftningsarbete, politisk dialog och representation, liksom i sina tillsynsfunktioner. Rådet uttrycker oro över de upprepade fallen av våldsamheter i parlamentet vid omröstningen om dragningen av gränsen.
66. Rådet uppmanar med kraft Kosovo att skynda på genomförandet av de omfattande reformer som krävs för att landet ska uppfylla kraven enligt stabiliserings- och associeringsavtalet för att till fullo kunna utnyttja de möjligheter som avtalet innebär. Rådet uppmanar Kosovo att fördubbla ansträngningarna för att fullgöra ett omsorgsfullt genomförande av den europeiska reformagendan som inleddes i november 2016, med målet att förbättra rättsstatsprincipen och den socioekonomiska utvecklingen i Kosovo samt att uppnå resultat i fråga om genomförandet av stabiliserings- och associeringsavtalet.
67. Rådet välkomnar förbättringarna av företagsklimatet och uppmanar Kosovo att särskilt i linje med de gemensamma slutsatserna från den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet öka ansträngningarna för att bekämpa korruption och den informella ekonomin, få ned den höga arbetslösheten, särskilt ungdomsarbetslösheten, förbättra offentlig upphandling, skydda äganderätten för europeiska investerare, säkerställa effektiva rättsliga förfaranden för att se till att avtal efterlevs, förbättra utbildningen, stärka den institutionella kapaciteten och förbättra skatteförvaltningen och den samlade motståndskraften i banksektorn. På det viktiga området energi måste Kosovo öka energieffektiviteten, främja förnybar energi och följa upp sitt åtagande att avveckla kraftverket Kosovo A, som är en av de största föroreningskällorna på västra Balkan, samt förbättra livskvaliteten.

68. Rådet uppmanar Kosovo att skyndsamt intensifiera sina ansträngningar för att förbättra rättsstatsprincipen, inbegripet när det gäller rättsväsendets oberoende och rättssäkerheten. Rådet noterar att situationen i norra Kosovo innebär särskilda utmaningar, särskilt kampen mot kriminella nätverk som kräver brådskanie och effektivt samarbete mellan alla inblandade aktörer, och är alltfjämt djupt oroat över mordet på Oliver Ivanović i norra Mitrovica i januari 2018. Rådet betonar att förövarna måste ställas inför rätta. Kosovo måste även fortsätta att intensifiera kampen mot organiserad brottslighet och korruption. Rådet uttrycker oro över utvisningen av sex turkiska medborgare som skett utan hänsyn till deras garanterade rättigheter. Rådet noterar betydande framsteg i kampen mot radikaliseriing, extremism och terrorism och manar till ytterligare insatser. I detta sammanhang framhåller rådet särskilt behovet av att samarbeta effektivt och intensivt på regional och internationell nivå, bland annat genom Europol och Eurojust, med full respekt för deras regelverk och utan att det påverkar medlemsstaternas ståndpunkter om Kosovos status.
69. Med avseende på reformen av den offentliga förvaltningen behöver meritbaserad och öppen rekrytering samt befördringar och avskedanden som grundar sig på objektiva kriterier genomföras, inbegripet för oberoende institutioner och byråer i syfte att säkerställa dessa organs oberoende verksamhet och effektiva förvaltning. Mänskliga rättigheter måste främjas och skyddas på ett effektivt sätt i hela Kosovo, och detta innefattar fullt skydd av kulturarvet och det religiösa arvet. Frågor om inkludering och skydd av personer som tillhör minoriteter bör tas upp till behandling, däribland ytterligare insatser för att genomföra den befintliga lagstiftningen och säkerställa en säker miljö och för att se till att deras äganderätt skyddas, liksom stärkandet av den sociala sammanhållningen.
70. Vad gäller den EU-stödda dialogen mellan Pristina och Belgrad välkomnar rådet att båda sidor har åtagit sig gentemot den höga representanten att arbeta på en övergripande normalisering av förbindelserna, inbegripet i form av ett juridiskt bindande avtal, vilket är avgörande för deras respektive väg mot EU och avgörande för hållbar regional stabilitet.

71. Rådet välkomnar att det mycket försenade arbetet nu inletts i den ledningsgrupp som ska utarbeta stadgan för förbundet för kommuner i Kosovo med serbisk majoritet i enlighet med Brysselavtalet från 2013 och augustiavtalet från 2015 och förväntar sig att båda sidor deltar konstruktivt i processen för att snabbt uppfylla detta åtagande som funnits länge. Rådet efterlyser ett snabbt undanröjande av de kvarvarande hindren för genomförandet av avtalet om energi. Med hänsyn till den långsamma takten i framstegen framhåller rådet vikten av att slutföra genomförandet av alla övriga tidigare överenskommelser och i synnerhet avtalen om Mitrovicabron, integrerad gränsförvaltning och ömsesidigt erkännande av examensbevis. Rådet uppmanar Kosovo att skyndsamt och i god tro genomföra sin del av alla tidigare avtal och att samarbeta konstruktivt med Serbien om utformningen och genomförandet av framtida avtal. Rådet välkomnar genomförandet av avtalet om rättslig dialog under hösten 2017 som säkerställer att ett integrerat rättssystem fungerar i Kosovo och ger tillgång till rättvisa för alla befolkningsgrupper. Rådet kommer att fortsätta att noga övervaka Kosovos fortsatta engagemang för synbara och hållbara framsteg i normaliseringen av förbindelserna med Serbien så att Kosovo och Serbien kan fortsätta på sin respektive väg mot EU, samtidigt som man undviker att endera parten kan hindra den andra i dessa ansträngningar, och med målet att båda fullt ut ska kunna utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter. Rådet uttrycker sin uppskattning för det arbete som utförs av den höga representanten för att underlätta dialogen och ser fram emot hennes fortsatta intensiva kontakter med parterna i syfte att uppnå en omfattande normalisering.
72. Rådet erinrar om att framsteg i processen för en normalisering av förbindelserna med Serbien är en grundläggande princip i stabiliserings- och associeringsavtalet och ligger till grund för utvecklingen av förbindelserna och samarbetet mellan EU och Kosovo.
73. Rådet påminner om sin starka oro över försöken att upphäva lagarna om de specialiserade avdelningarna för Kosovo och uppmanar Kosovo att fortsätta engagemanget för de specialiserade avdelningarna, i överensstämmelse med dess internationella skyldigheter och som ett sätt att visa verkliga ansträngningar för att garantera rättsstatsprincipen, grundläggande friheter, rättvisa och försoning.

74. Rådet välkomnar det avtal som ingicks om en förlängning av Eulex-uppdraget till och med juni 2020. Rådet uppmanar enträget Kosovo att fortsätta att bedriva ett nära och effektivt samarbete med Eulex och aktivt bidra till att Eulex fullständigt och obehindrat kan genomföra sitt mandat.
75. Rådet välkomnar slutförandet och ikraftträdandet av ramavtalet mellan Europeiska unionen och Kosovo om de allmänna principerna för Kosovos deltagande i unionsprogram och framhåller vikten av att Kosovo till fullo utnyttjar dessa program. Rådet välkomnar att Kosovo kommer att ansluta sig till programmen Erasmus+, Cosme, "Ett Europa för medborgarna" och Kreativa Europa.
-